

Základná škola, Školská 295, Štítňik

ŠKOLA PRE VŠETKÝCH

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ISCED 1

Vypracovala: Mgr. Zuzana Adamová

Schválila: Mgr. Jana Smolková (riaditeľka školy)

Dátum účinnosti: 1.9.2018

Inovovaný školský vzdelávací program - Škola pre všetkých

Základná škola

Primárne vzdelávanie – ISCED 1, dĺžka vzdelávania 4 roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma : denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ

Názov školy: Základná škola

Adresa: Školská 295, 049 32 Štítnik

IČO: 35543604

Kontakt: 058/7931330

sekretariat@zsstitnik.sk

Riaditeľ školy: Mgr. Jana Smolková

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Jana Smolková

Zriaďovateľ

Názov: Obec Štítnik

Adresa: Námestie 1. mája 167, 049 32 Štítnik

Kontakty: 058/7883790

Platnosť programu od 1.9.2015

Mgr. Jana Smolková
riaditeľka školy

Platnosť ŠkVP Revidovanie ŠkVP	Dátum platnosti	Prerokovanie a schválenie pedagogickou radou	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Inovovaný ŠkVP	od 1.9.2015	24.8.2015	
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2016	30.8.2016	Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 2. ročníku.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2017	28.8.2017	Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 3. ročníku.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2018	27.8.2018	Aktualizácia údajov – zmena riaditeľa. Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 4. ročníku
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2019	26.8.2019	Aktualizácia učebných osnov podľa učebného plánu, aktualizácia výkonového štandardu v predmete anglický jazyk v 1. a v 2. ročníku. Zapracovanie Zákona č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
	od 1.1.2022	26.1. 2022	Úprava školského zákona č. 245/2008 - hodnotenie
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1. 9. 2024	26. 8. 2024	Dodatok k školskému vzdelávaciemu programu
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2026	24.8.2026	Dodatok č. 17 – zapracovanie AI gramotnosti do prierezových tém a následne do učebných osnov. Dodatok č. 5 – doplnenie kapitol. Aktualizácia učebných osnov podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 1 pre 2. až 4. ročník. Žiaci 1. ročníka postupujú podľa nového ŠkVP – Spolu dokážeme viac.

OBSAH

1.1 Charakteristika školy	4
1.1.1 Charakteristika žiakov	4
1.2 Poslanie výchovy a vzdelávania	4
1.3 Stupeň vzdelania	5
1.4 Zameranie školy	6
1.5 Profil absolventa	6
1.6 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	7
1.7 Učebný plán ISCED 1 a učebné osnovy	8
1.7.2 Prierezové témy	8
Osobnostný a sociálny rozvoj	8
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	9
Environmentálna výchova	9
Mediálna výchova	10
Multikultúrna výchova	11
Regionálna výchova a ľudová kultúra	11
Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	12
Ochrana života a zdravia	12
AI gramotnosť	13
1.7.2 Finančná gramotnosť	14
1.8 Personálne zabezpečenie	16
1.9 Materiálno-technické a priestorové podmienky	17
1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	17
1.11 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov	18
1.12 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	18
1.13 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov	18
1.14 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	18
1.15 Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	19
1.16 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	19

1 ŠKOLA PRE VŠETKÝCH

1.1 Charakteristika školy

Základná škola v Štítniku je plnoorganizovaná so všetkými ročníkmi. Škola má pridelenú právnu subjektivitu. Nachádza sa v strediskovej obci Štítnik. Súčasný areál bol daný do prevádzky v roku 1966. Pri základnej škole je zriadený aj školský klub detí.

1.1.1 Charakteristika žiakov

Počet žiakov sa pohybuje priemerne okolo 250. Do školy dochádzajú žiaci z okolitých obcí: Roštár, Petrovo, Kocel'ovce, Slavoška, Markuška, Hanková, Brdárka, Rozložná, Gočaltovo, Honce, Rožňavské Bystré, Kunova Teplica. Dochádzajúci žiaci tvoria 70 % všetkých žiakov.

Škola umožňuje všetkým žiakom získať dostatočné vedomosti a zručnosti. Žiaci sa zapájajú do rôznych projektov, úspešne reprezentujú školu na rôznych súťažiach a predmetových olympiádach. Mnoho žiakov pokračuje v štúdiu na gymnáziách, stredných školách s maturitou, stredných odborných školách.

V škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia. Týmto žiakom vytvárame vhodné podmienky pre ich úspešné vzdelávanie prostredníctvom individuálneho prístupu.

1.2 Poslanie výchovy a vzdelávania

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov ako základu všeobecného vzdelania. Cieľom školského vzdelávacieho programu je:

- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a

citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti,
- podporovať túžbu poznávania, objavovať nepoznané - vytrvalosť, usilovnosť,
- poskytovať žiakovi možnosti na objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, kultúrneho a prírodného prostredia,
- podporovať tvorivé vyučovanie, kde žiaci môžu prejsť svoj talent, nadanie, dispozície, tvorivo a kriticky riešiť problémy, navrhovať riešenia,
- podporovať vnútornú motiváciu – samostatnosť, aktivitu, tvorivosť, učenie motivované záujmom a zvedavosťou, pracovať pre svoje vlastné uspokojenie,
- podporovať nadaných a talentovaných žiakov – podporovať motiváciu, zapájať ich do rôznych mimoškolských aktivít, motivovať ich k nadpriemerným výkonom a schopnostiam, zapájať ich do rôznych súťaží a olympiád,
- využívať inovatívne a aktivizujúce metódy, formy vyučovania, zážitkové učenie,
- využívať prvky alternatívnej pedagogiky – zamerať sa na všestranný rozvoj žiaka, na jeho rozumové, citové a vôľové vlastnosti,
- napomáhať pri odstraňovaní nesprávnej výslovnosti hlások formou logopedickej intervencie,
- uskutočňovať metodické dni mimo areálu školy, v rekreačných zariadeniach,
- zavedením vyučovania anglického jazyka od 1. ročníka zabezpečiť dosiahnutie komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, podporiť využívanie aktuálnych informačno-komunikačných technológií pri výučbe cudzích jazykov a efektívne rozvíjať jazykové zručnosti prostredníctvom obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania,
- viesť žiakov k zodpovednému a aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu zdravia, k predchádzaniu obezity,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných.

1.3 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním štvrtého ročníka základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania ISCED 2.

1.4 Zameranie školy

Základná škola v Štítniku je školou pre všetkých. Sme škola otvorená, pripravená na výzvy a aktuálne požiadavky spoločnosti a doby. Zameranie školy vychádza z otvorenej komunikácie s rodičmi, obcou, poradenskými centrami a inými inštitúciami. Škola podporuje využívanie aktivizujúcich metód vyučovania s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne rozhodovať, žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov. Realizáciou projektov a akcií pod vedením koordinátorov vedie žiakov k zdravému životnému štýlu, k rešpektovaniu ľudských práv a k tolerancii. Vo vyučovacom procese sú využívané moderné digitálne technológie. Kladie dôraz na vyučovanie anglického jazyka už od 1. ročníka. Projektovými dňami, výchovnými koncertmi, exkurziami a rôznymi podujatiami buduje vzťah žiakov ku kultúre, tradíciám v regióne.

1.5 Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú rozvíjať v rámci nižšieho stredného vzdelávania.

Žiak ovláda základné komunikačné zručnosti v slovenskom jazyku, vyjadruje sa zreteľne, jazykovo správne v ústnej i písomnej forme, dokáže reagovať na otázky, odpovedať zmysluplne vo vetách, opisovať javy a rozprávať o nich. Pozná a rešpektuje pravidlá rozhovoru, poskytuje informácie nielen o sebe, ale aj základné informácie o regióne, o jeho okolí, o prírodných a zemepisných zvláštnostiach. Žiak pozná základné historické skutočnosti, kultúrne prvky z bezprostredného okolia. Má vzťah ku kultúrnohistorickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu v regióne.

Absolvent primárneho vzdelávania sa v anglickom jazyku dokáže vyjadrovať prostredníctvom zaužívaných výrazov a fráz, dokáže použiť slová na zostavovanie jednoduchých informačných textov o sebe a bezprostrednom okolí domu a školy, o ľuďoch.

Žiak dokáže aplikovať osvojené poznatky. Využíva matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách. Na základe svojich vedomostí a skúseností dokáže identifikovať problém a navrhnúť jeho riešenie.

Pri učení sa využíva nadobudnuté základy účinných techník učenia sa, sebarozvoja a spôsobov využívania svojho tvorivého potenciálu, ktorý dokáže uplatniť aj pri reprezentácii školy.

Získané informácie žiak dokáže spracovať aj do jednoduchých textových výstupov na počítači, s ktorým vie pracovať na úrovni základných manipulačných zručností. Žiak je schopný vyhľadávať, kriticky hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, pričom uplatňuje kritické myslenie, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií.

Žiak si uvedomuje svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných. Váži si sám seba i druhých. Dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať, správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám. Má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

1.6 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Primárne vzdelávanie, 1. stupeň základnej školy, tvorí 1. – 4. ročník a štúdium trvá 4 roky. Od školského roka 2026/2027 sa žiaci 1. ročníka vzdelávajú podľa nového školského vzdelávacieho programu – Spolu dokážeme viac.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania upravuje platná legislatíva § 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Za výber vyučovacích metód a foriem práce vo vyučovaní svojich predmetov zodpovedá pedagogický zamestnanec. Vyberá ich v závislosti od charakteru vyučovacieho predmetu, danej témy na vyučovacej hodine, od aktuálneho zoskupenia žiakov, od cieľa, ktorý chce dosiahnuť. Na dosiahnutie kľúčových spôsobilostí žiakov vyplývajúcich zo školského vzdelávacieho programu a súčasne v súlade so zámermi školy, pedagógovia využívajú nielen klasické formy vyučovania

v triede, ale aj rôzne inovatívne metódy a metódy alternatívnej pedagogiky. Podporovaná je výučba pomocou dostupnej didaktickej techniky s využitím edukačných programov, samostatná organizovaná práca žiakov, kooperatívne vyučovanie, projektové vyučovanie, spájanie teoretických vedomostí s praktickým životom, práca s názornými pomôckami, uplatňovanie medzipredmetových vzťahov a prierezových tém, vyučovanie v prírode.

1.7 Učebný plán ISCED 1 a učebné osnovy

Učebný plán ISCED 1 a učebné osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú z Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Učebný plán a učebné osnovy sú prílohou tohto dokumentu. Obsahujú rozsah vyučovacieho predmetu, vzdelávaciu oblasť, tematické celky s pojmami a ich časovú dotáciu v rámci predmetu, použité prierezové témy.

1.7.2 Prierezové témy

Prierezové témy sa svojím obsahom a výchovným zameraním dopĺňajú vzdelávacie oblasti, spájajú sa s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Hlavným cieľom prierezovej témy je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom osobnostného a sociálneho rozvoja zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje

ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií,
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií,
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup učiteľa. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti,
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje

žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody,
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia,
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia,
- podieľal sa aktívne na zveľad'ovaní životného prostredia školy a jej okolia,
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova

Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti,
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov,
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov,
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou sa zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesuálnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine,
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak,

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni,
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...),
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;

- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Začlenenie prierezových tém do výchovnovzdelávacieho procesu v rámci predmetov uvádzame ako prílohu tohto dokumentu.

AI gramotnosť

Prierezová téma AI gramotnosť reaguje na rozvoj umelej inteligencie a jej rastúci vplyv na vzdelávanie, komunikáciu a spoločnosť. Má nadpredmetový charakter a prepája sa s mediálnou výchovou, osobnostným a sociálnym rozvojom a výchovou k ľudským právam. Cieľom prierezovej témy je rozvíjať schopnosť žiakov porozumieť základným princípom fungovania AI, kriticky posudzovať jej výstupy a používať ju efektívne, zodpovedne, bezpečne a eticky. Žiaci sa učia využívať AI ako partnera na podporu vlastného učenia a sebarozvoja uvedomujúc si, že nenahrádza ich vlastné myslenie, tvorivosť a osobnú zodpovednosť ani medziľudské vzťahy. Rozvíjajú si schopnosť udržiavať zdravú rovnováhu pri používaní AI a posudzovať jej vplyv na jednotlivca, spoločnosť a životné prostredie. Cieľom prierezovej témy AI gramotnosť je, aby žiak:

- porozumel základným princípom fungovania AI a jej využitiu v rôznych oblastiach života,
- kriticky pristupoval k výstupom AI, uvedomujúc si ich pravdepodobnostnú povahu a možné skreslenia,
- efektívne a bezpečne používal AI na podporu vlastného rozvoja a učenia sa v súlade s etickými normami a dohodnutými pravidlami,
- vnímal AI ako pracovný nástroj, nie ako náhradu za vlastnú tvorivosť, osobnú zodpovednosť či medziľudské vzťahy,
- uplatňoval princípy digitálneho wellbeingu a nastavil si hranice pri interakcii s AI,
- posudzoval etické, sociálne a environmentálne súvislosti AI a jej vplyv na súkromie, spoločnosť a udržateľnosť.

Obsah vzdelávania v oblasti AI sa zameriava na princípy jej fungovania (úloha dát, pravdepodobnostná povaha AI, možnosť vzniku skreslení), príklady využitia AI v každodennom živote, riziká spojené s jej používaním (bezpečnosť, deepfake, porušovanie súkromia), etické

aspekty používania AI, spoločenské a environmentálne súvislosti jej využívania, vplyv AI na jednotlivca (identita, kognitívne schopnosti, duševná pohoda) a spoločnosť a hľadanie rovnováhy medzi digitálnym a ľudským svetom.

Prierezová téma sa realizuje integráciou do jednotlivých vyučovacích predmetov, projektovým a problémovým vyučovaním, diskusiou, analýzou konkrétnych príkladov a reflexiou skúseností žiakov. Pri jej realizácii sa zohľadňuje veková primeranosť, podpora kritického myslenia, rozvoj digitálnych spôsobilostí a posilňovanie osobnej zodpovednosti žiakov.

1.7.2 Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Pre primárne vzdelávania žiaci je určená 1. úroveň jednotlivých kompetencií.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia : Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak dokáže uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Žiak dokáže opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Čiastková kompetencia : Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Žiak dokáže uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Žiak dokáže jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Čiastková kompetencia : Posúdiť význam boja proti

Žiak dokáže navrhnúť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia: Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia : Identifikovať zdroje osobných príjmov

Žiak dokáže opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Čiastková kompetencia : Vypracovať finančný plán

Žiak dokáže roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Žiak dokáže pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Dokáže vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Žiak dokáže vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Čiastková kompetencia: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Žiak dokáže zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Čiastková kompetencia : Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Žiak dokáže porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Žiak dokáže uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku

Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia : Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Žiak dokáže zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Čiastková kompetencia : Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Žiak dokáže vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Čiastková kompetencia : Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Žiak dokáže vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Žiak dokáže opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia : Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak dokáže uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Žiak dokáže vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Čiastková kompetencia : Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Žiak dokáže vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Začlenenie finančnej gramotnosti do výchovnovzdelávacieho procesu v rámci ročníkov uvádzame ako prílohu tohto dokumentu.

1.8 Personálne zabezpečenie

Počet pedagogických zamestnancov na škole sa pohybuje okolo 30. Vedúci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady a sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny, uplatňujú manažérske zručnosti pri riadení pracovného kolektívu, podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov, zabezpečujú podmienky pre pozitívnu klímu v oblasti personálnych vzťahov.

V škole pracujú poradné orgány riaditeľa školy, a to výchovný poradca, vedúci metodických orgánov, vedúci sekcie triednych učiteľov, koordinátor žiackeho parlamentu, koordinátor výchovy k ľudským právam, koordinátor prevencie drogových závislostí, koordinátor špeciálno-pedagogického poradenstva, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor finančnej gramotnosti, koordinátor boja proti obezite, koordináčny a inkluzívny tím. V rámci projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov pôsobia na škole pedagogickí asistenti a asistenti pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou, preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a rodičmi, uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

1.9 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Školu tvorí šesť pavilónov, v troch sa nachádza 15 bežných tried, v ďalších pavilónoch sa nachádzajú: telocvična, dielňa, učebňa fyziky a chémie, učebňa informatiky, cvičná kuchynka, kabinety, školská kuchyňa a jedáleň, kancelárie vedenia školy, zborovňa a kancelária ekonomického úseku. Zriadené odborné učebne sú vybavené modernými didaktickými pomôckami a digitálnou technikou, ktoré umožňujú plne realizovať učebné osnovy.

Súčasťou areálu školy je multifunkčné ihrisko a ovocný sad.

1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Metódy a formy zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní žiakov a učiteľov sú bližšie uvedené v Školskom poriadku a v Pracovnom poriadku Základnej školy v Štítniku.

1.11 Vnútný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Hodnotenie a klasifikácia výsledkov žiakov vychádza z Metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu č.22/2011. Predmety etická a náboženská výchova sú neklasifikované, práca žiaka sa hodnotí slovom aktívne absolvoval alebo neabsolvoval.

Vnútný systém kontroly a hodnotenia žiakov v jednotlivých predmetoch je súčasťou Smernice o hodnotení a klasifikácii žiakov

1.12 Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Vnútný systém hodnotenia zamestnancov vychádza z § 70 zákona č. 138/2019 Z. z. a z Pracovného poriadku Základnej školy v Štítniku.

1.13 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov

V rámci ďalšieho vzdelávania sa pedagogickí a odborní zamestnanci vzdelávajú vo svojej aprobácii, aby sa oboznámili s novými formami a metódami práce, prípadne si svoju aprobáciu rozširujú. Plán profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov je súčasťou Plánu práce školy pre príslušný školský rok.

1.14 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je rozpracované v Školskom vzdelávacom programe pre žiakov s poruchami učenia a v Školskom vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím.

1.15 Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Škola vychádza z dostupných zdrojov na webovom sídle: Učíme - metodický portál - Učenie rešpektujúce rozmanitosť a priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.

1.16 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Škola vychádza z Digitálnej stratégie školy na obdobie 2024 – 2029 z dostupných zdrojov na webovom sídle: [Digitálne kompetencie a mediálna gramotnosť | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, Stratégia digitálnej transformácie školy – NCDTV, AI vo vzdelávaní - AI gramotnosť](#) a priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.